

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

(Διδασκάλου)

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ
ΕΚ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΣΤΑΡΙΤΣΙΑΝΗΣ

(Εις ἀρχαιοτέραν καὶ νεωτέραν ἐποχὴν)

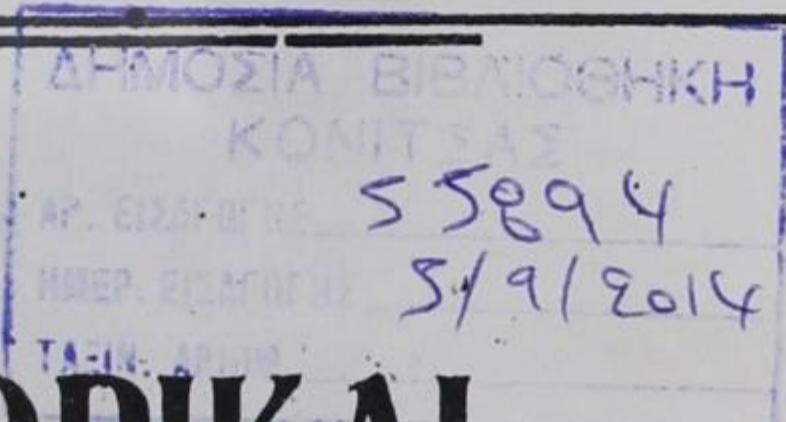
Ε.Ν ΒΟΥΚΟΥΡΒΑΣΤΙΩ

- 1925 -

ΓΙΑΝΝΗΣ Β. ΣΗΝΑ ΔΥΜΠΕΡΟΓΟΥ ΛΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

(Διδασκάλου)

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΕΚ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΣΤΑΡΙΤΣΙΑΝΗΣ

(Εις δρχαιοτέραν καὶ νεωτέραν ἐποχὴν)

Ε.Ν. ΒΟΥΚΟΥΡΕΣ ΤΙΩ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

Ταῖς μακαρίαις ψυχαῖς
τῶν
εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ
Ἐμνους ἡμῶν λόγῳ τε
καὶ ἔργῳ συντελεσάν-
των ἀειμνήστων συγχω-
ριανῶν ἐλάχιστον εὐ-
γνωμοσύνης τεκμήριον
δὲ γράψας ἀνατιθησιν.

Ἐπειδὴ οὐδὲν τῶν χωριανῶν μέχρι τοῦ νῦν ἐσκέφθη ἵνα φέρῃ εἰς φῶς καὶ παραδώσῃ εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς ὅσα ἔκ παραδόσεως γνωστὰ περὶ τοῦ χωρίου ἡμῶν, Σταρίτσιανης, καὶ τῶν κατοίκων αὐτοῦ εἰς ἀρχαιοτέραν ἐποχὴν καὶ κατὰ τοὺς μακροὺς τῆς δουλείας χρόνδυς, τὸ μὲν ἔξι ἀγνοίας τὸ δὲ κοὶ ἔκ φόβου δικαίου, ἥδη ὅπότε τὰ δεσμὰ τῆς δουλείας ἐλύθησαν, ἡ ζωογόνος τῆς ἐλευθερίας αὔρα ἐπνευσε καὶ πᾶς φόβος ἐξέλιπεν, ἐνήμερος διατελῶν ἐθεώρησα παθῆκον ἀποραίτητον, εἴ καὶ γέρων, ὅπως ἄρω τὸν πέπλον τοῦτον ἀποκαλύπτων εἴς τε τὴν νῦν καὶ τὰς ἐπερχομένας γενεὰς οἵας ἔκ παραδόσεως ἔχω συλλέξα; ἀπὸ στόματος ἐγκρίτων γερόντων καὶ τοῦ μακαρίτου πατρός μου, Ιστορικὰς σημειώσεις περὶ τοῦ χωρίου ἡμῶν καὶ τῶν κατοίκων αὐτοῦ εἰς ἀρχαιοτέραν καθ' ἀπροέφην ἐποχὴν, καὶ εἴ τι ἄξιον μνείας καὶ ὀναγραφῆς ἐδροπέτις τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν τῷ ζοφερῷ τῆς δουλείας παρελθόντι.

Ταύτας λοιπὸν τὰς Ιστορικὰς σημειώσεις ταξιθετήσας παραδίδω πρὸς δημοσίευσιν οὐχὶ ἐπιδείξεις χάριν, ἀλλ᾽ ὅτι ἀμάοτηπα ἀσύγγνωστον τὸ νὰ συνταρθῇ μεθ' ἐμοῦ αἱ σημειώσεις αὗται θεωρῶ καὶ ἐπομένως ὅπως καὶ οἱ νέοι τῆς τε νῦν γενεᾶς καὶ τῶν ἐφεξῆς ἴδωσι τὴν αὐταπάρνησιν τῶν προπατόρων οὐτῶν, προκειμένου περὶ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, καὶ τὸν πρὸς τὰ γράμματα ζῆλον, καθόσον ἀντιθέτως ἥδη τὸ χωρίον ἡμῶν ἐνῷ ὑλικῶς προδευσεν ἀρκούντως, ἥθικῶς κατέχει, ὡς μὴ ὥφειλεν, ὑπὸ πᾶσαν ἐποψιν. τὴν κατωτάτην βαθμίδα.

Αἱ ἐν λόγῳ δημοσιευόμεναι σημειώσεις μου περιέχουσιν ἀπλῶς καὶ ἐν πλήρᾳ εἰλικρινείᾳ γεγονότα ὡς ταῦτα συνέβησαν, οὐχὶ δὲ φαντασιώδη τινὰ τοιαῦτα. Ἐπιλέγω δὲ ὅτι μετὰ τὰς ἐν λόγῳ σημειώσεις θέλει προστεθῆ καὶ διὰ ἄλλο ἄξιον μνείας καὶ ὀναγραφῆς περὶ τοῦ χωρίου ἡμῶν ὡς καὶ τὰ λαβόντα χώραν ἐν αὐτῷ κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα, διαρκούντως τοῦ ἐλληνοτουρκικοῦ πολέμου, ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν, περὶ ὧν δύναται καὶ ἄλλος τῶν χωριανῶν νὰ συντελέσῃ μὴ δυνηθέντος ἐμοῦ.

Ἐγραψα κατὰ Ιανουάριον τοῦ ἔτους 1914.

Γ.ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

Η ΣΤΑΡΙΤΣΙΩΝΗ

Η Σταρίτσιανη πεντάωρον απέχουσα τῆς Κεντρικής, πρωτ. τῆς ἀπαρχίας, εἰς τὴν μπάγεται πόλιτεικῶς τε καὶ ἐκκλησια- στικῶς, ὡς οὐδος μεταξὺ δύο βαθύτατων λάκκων κειμένη, ἐπὶ ἔδρᾳ φυσικῶν ἀστάτου, κατωφεροῦ, αείποτε πάσχοντος καθίζησιν καὶ ακανθώρευντος ἐθεν καὶ ἐθεν, καὶ περικλειομένη ὑπὸ τῶν βουνοφυρῶν, «Γερακοφωλιᾶς» (Ιερακοφωλεᾶς). «Πρασιάνου», «Νεκροπόδηλη», «Κλέφτη Τσιμπάνη» καὶ «Παυρνιᾶ», κλάδων τοσού δροῦς «Συμβλινκά», κλάδου καὶ τῇ διηγήλῃ κορυφῇ τῆς «Πινδοῦ», ἀριθμοῦσα νῦν περὶ τὰς ἁκκεδόν καὶ δέκα οἰκογε- νειας ἐκαλεῖσθαι τὸ πάλι «Τράπια» (ικ τοῦ ἀτραπός).

Η. «Τράπια» κωμόπολις μὲ τριακοσίας περίπου οἰκογε- νειας ἔκειτο ἐτῇ θέσει τῆς ήτοι καὶ σήμερον φέρεται τὸ ὄνομα τῆς, «Τράπια». Η θέσις αὗτη ἐν εκείνῃ τῇ ἐποχῇ ἀπε- τέλει, φαίνεται, ἐπίπεδος συνεχόμενος υπερτιτει τῆς ἀνωτέρῳ θέ- σεως «Καναλί», ἐξ οὗς ἀπειπάθη μετὰ φύσεράν τοῦ ἐδάφους καθίζησιν, ὡς δύναται πᾶς τις περίεργος παρατηρητής να ἴδῃ, καὶ σὺν τῷ χρόνῳ τὸ πλεῖστον αὐτῆς κατέρρευε καὶ παρεσύρθη ἐπὸ τοῦ παραρρέοντος βαθυτάτου λάκκου. Τοῦτο δὲ εἶναι τοιοῦτον βεβάσιον καθόσον καὶ δ γράφω, ἔφθασαν α- γράν ἀνήκοντα τῇ οἰκογενείᾳ τῇ τῶν ἀκτάγεως πλάνον τοῦ στρέμ- μετος πιρὰ τὸ χειλός τοῦ λάκκου αείποτε καταρρέοντα, οὐ- τινος κατὰ τῇ λέγειν τοῦ μακιρίτη πιτρός μηδὲν ὑπῆρχεν σύντοτε τὸ ημισύ εκείνου, δην αὐτὸς τὸ πρῶτον ἐγνώρισεν εἰς τὰς ημέρας του καὶ οὐδὲν διοίσου σήμερον οὐδαμόσ. Εχνος, τε- λείως καταποθέντος ἦ παρατυρθίντες. Τὸ δὲ παρεκκλήσιον "Αγ. Νικόλαος τὸ πρὸ ἐτῶν ἀνακαινισθὲν ὑπὸ τοῦ μ. Βασι- λείου Παπαγιαννούλη καὶ ὑπὸ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ συντη- ρούμενοι, ἐνδα καὶ τὸ νεκροταφεῖον τοῦ χωρίου μας μετεφέρ- θη πρὸ τινῶν ἀτῶν, φαίνεται δτι η Ἐκκλησία ἐπὶ τοῦ

νεκροταφείου τῶν Τραπιατῶν, καθόσον εἰ κάτωθι τοῦ παρακλητήσου τεύτου ἀγροὶ καλλιεργεύμενοι ἔφερον εἰς φθῖς, πρὸ δὲ τῶν ἥδε, τὴν ὑπαρξίαν παλαιούς νεκροταφείου, σύντινες ἡ οἰκίας καὶ δ χῶρος μαρτυρεῖ, διὸ δ πληθυσμὸς τῆς κωμοπόλεως «Τράπια» ἡτο τειπλάσιος οχεῖδεν τεῦ πληθυσμοῦ τῆς νῦν Σταρίτσας· Ἐν δὲ τῷ κάτωθι τοῦ χωρίου ἡμῶν παρεκκλησίψ «Ἄγ. Σιβήνας» τῷ ἀνακαινιζθέντι πρὸ τοῦ μπότου μ. Βασιλείου Κοτσιούκη καὶ αὐθίς πρὸ μικροῦ, μετὰ νέαν ἀκαθίζητες πτῶσιν, μπότοις υἱοῦ αὐτοῦ Μιλιάδου Κοτσιούκη Ιατροῦ καὶ μπ' αὐτοῦ συνιηρούμενον, ἐν τῷ παρεκκλησίψ αὐτῷ μπῆρχε τὸ πάλοι, κατὰ τὴν παράδοσιν λειψανοῦ μοιητὸν διδοταῖ τεῦ Άγ. Σιβήνα, ἡς τὸ μόνον λειψανοῦ εὔρητο πρὸ μικροῦ γηραιὰ δρῦ, πτελέα, μὲν κορμὸν, τεραστίου πάλοις μεταξὺ ἄλλων νέων τειςέτων. Ήδη διερευιῶντες τὰ περὶ τῶν κατοίκων τῆς «Τράπιας», ἔχοντα σχέσιν τινὰ καὶ μετὰ τεῦ ἐν λόγῳ παρεκκλησίου, μανθάνομεν ἐκ τῆς παραδόσεως διεὶς τοῦ Τραπιώται τῆσαν πάντες σχεδὸν ταξιδιώτα, ταξιδεύοντες εἰς Κων)πολιν, διότιν ἐπανακάμπτοντες εἰς τὸ πάτριον ἔδαφος εἶχον ἀπαράβατον συνήθειαν να καταλύωσιν τὸ πρῶτον ἑσπέρας καὶ διανυκτερεύωσιν εἰς τὴν λειψανοῦ μοιητὸν τοῦ Άγ. Σιβήνα, τὴν δὲ ἐπιοῦσαν ἀνέρχωνται εἰς τὴν μόλις τέταρτον τῆς ὥρας ἀπέχουσαν κωνόπολιν. Ετερόν τι περὶ τῆς κωμοπόλεως Τράπιας ἡ παράδοσις οὖτε, ἀποκαλύπτεις ἀξιού λόγεις ἢ μὴ τὰ πέρι τῆς καταστροφῆς κιν τῆς τελείᾳς ἡρημώσεως αὐτῆς καὶ τῆς ἐκ τῶν σπερμάτων τῆς αἰαφυείσης Σταρίτσας ἔχοντά τοις ἔξις : (*)

Ἐν ἀρχαιστέρᾳ ἐποχῇ συνήθης καὶ ἐπιπλάζουσα βροτολοιγίας νόσος «πανώλης» ἐνοκτιφασχ εἰς Τράπιαν ἐν δλητῷ δέξιοις αὐτῆς, τεῦ μιάσματος ἐκ Κων)πόλεως παρὰ ταξιδιώτους μετενεχθιντος, ἐνῷ καὶ φέρεται μέσα πρὸς καταπολέμησιν τοῦ νόσου ταύτης καὶ περιαρισμένη τῆς μεταδόσεως δὲν μπῆρχον δλητοὶ, ἀπέστειλεν εἰς τὴν αἰωνιότητα πάτας σχεδὸν τεὺς κατοίκων διασωθέντων δληγίστων εἰς καλύβας ζεσπαρμένας ἀνὰ τὰς θέσεις «Σελόν, Κερμάτορον καὶ Σταρίτσαν». Οικ τῆς νόσου τερόμος μπῆρξε τοιοῦτος ὥντος εἴτε ἐσκέφθησαν εἰς ιπέζησ ντρες νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς Τράπιαν, εἰς

(*) Λέγεται ὅτι καὶ εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν πρώτων κατακτητῶν Τούρκων εἶναι ἔγγεγραμμένον τὸ λαρίσιον ἡμῶν μὲ τὸ ὄνομα Ατραπός (Τράπια).

τὰς κατοικίας των, ἀλλ' ἔμεινον ἔκαστος ἐν τῇ καλύβῃ τους καὶ ἐν τῇ εδρέθη θέσει ἀποτροπιαζόμενοι καὶ αὐτὸς τὸ ὄντα «Τεάπια». Ἡ ἑρτίμος οὖτε κωμόπολις οὕτη μετ' εὐ πολὺ τελείως κατερρειπώθη, τὴν δὲ εἰς τὴν μιτά τεսτα ἐπισυμβάσα φοβερὰ τοῦ ἀδάρευς καθίζησις κατέχωσε τὸ πλεῖστον αὐτῆς καὶ κατέπιεν, εὗτας εἰπεῖν. Ηδη λοιπὸν εἰς «Σελδί» καὶ «Κοσμάτορον» διαιελούντες Τραπῶτοι θεωρήσαιτες ἀκαταλλήλους τὰς θέσεις ταύτας πρὸς συνοικίας μὲν δὲ τὸ ἄνωδρον αὐτῶν συνήλθον πάντες εἰς τὴν οὔδρον θέσιν «Σταρίτσαν», ἔκτισαν οἰκίας αὐτόθι καὶ εὗτα συνετελέσθη τὸ χωρίον ἡμῶν «Σταρίτσιη» τεθάν υπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ἀχαγγέλων Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ. Τὴν δοξασίαν τινῶν τοις τὸ δνομικὸν Σταρίτσιη εἶναι Βουλγαρικῆς ἢ Σερβικῆς παραγγγῆς θειωριῶν πεθικῶν δλως, διέτι τὴν παράδοσις λέγει διε τὸ μέρος ἐν τῷ τὸ χωρίον ἡμῶν, κεῖται συνέκειτο ἀπὸ ἀγροῦ; προωρισμένους διεδο τῶν Τραπιωτῶν εἰς σποράν σίτευ ἀποκλειστικῶς ἐνθα καὶ ἐπὶ τόπου συνεκομίζετο δι παραγόμενος σίτος εἰς ἐπὶ τούτῳ εἰκοδομός ἐκ τούτου ἐθεν καὶ τὸ ὄντα τῆς θέσεως Σταρίτσιη κατὰ παραφθορὰν ἐκ τοῦ Σταρίτσα, ὃς καὶ τὸ καινῶς πρότερον ἡμῖν, στάρι, ἀντὶ σιτάρι. Ἐντεῦθεν δὴ μεταβαίνοντες εἰς τὰ πρόσωπα καὶ διέμμενοι ρίπιοντες ἐπὶ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου καὶ ἐπὶ τῆς δράσεως αὐτῶν ἐν μέρει καὶ καθόλου κατὰ ταύτην τὴν ἐποχὴν παραθέτομεν δοα ἀκριβῶς καὶ κατ' ἀληθειαν γιωντά τυγχάνουσιν ἡμῖν, ὃδιας ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ Ιζέ. καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ιη. αἰώνος.

Οἱ Σταρίτσιῶντες ἐκ τοῦ ταξιδίου κυρίως συντηρούμενοι καὶ τὴν οἰκεδομηικὴν εἰς πλεῖστοι ἐπαγγελλόμενοι εἰς θηρησαν διεποτες δψηλὰ τὸ τε θρησκευτικὸν καὶ τὸ θυντικὸν αἴσθητια καὶ μιτὰ ζῆλοι ἐπαδίωκον τὴν σπεύδην τὴν γρομμάτων μὲν δλας τὰς καὶ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δυσχερείας πρὸς τοῦτο καὶ ἐνῷ βαθὺ σκότος ἀμυθείας ἐκάλυπτε πάντα τὰ πέριξ χωρία μηδὲ ἀδεῆς τῆς περιτευσούσης τῆς ἐπιχρίας, Κονιτσης, ἐξαιρουμένης, δλίγοις δὲ ἡσυν οἱ γινώσκοντες ἀπλὴν γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν, ἐν τῷ χωρίῳ ἡμῶν ὑπῆρχον ἄνδρες πεποδευμένοι, εἰ δὲ μὴ γινώσκοντες γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν Σταρίτσιῶται ἡριθμοῦντο εἰς τὰ δάκτυλα καὶ τὸν πρὸς τὴν πατέσθεται ζῆλον αἴσθων καὶ τὴν ἐπιθυσιν διετήρησαν πάντοτε. Διὸ καὶ διεμνηστος ἐπίσκεπτος Βελλάς, δι μακαρίτης Γερμανός, δασκαλοχώρι ἀπεκόλει τὴν Σταρίτσιανην. Ο δὲ Βασίλειος

Καλόγηρος Κονιτσιώτης καὶ θεῖος ἐκ μητρὸς τοῦ νῦν καὶ πρὸ πολλοῦ ἐπαξίως διευθύνοντος τὰ σχολεῖα Καίσαρης Ν.: Παπακώνστα, λόγον περὶ Σταριτσιανῆς συμπίπτοντος ἔλεγε πολλάκις, ώς οὐτῇκος ἐγενόμην, αὐταῖς λέξεσι : «Τὰ γράμματα κατατεγμένα παλαιὸν καιρὸν ἐπῆγαν καὶ ἐκρύφθησαν. εἰς τὴν Σαριτσιανήν»: Ἐνιεῦθεν λοιπὸν δρμώμενος φέρω εἰς φθῖνα, παραδίδων εἰς αἰωνίαν μνήμην τὰ κυριώτερα πρόσωπα ἀκμάσια καὶ διακριθέντα ἐπὶ παιδείᾳ καὶ δράσει απὸ τοῦ ἔτους 1780· καὶ ἐφεξῆς, ἀφηγούμενος ἐπὶ τὸ λεπτομερέστερον καὶ καὶ κατὰ μέρος τὴν δρᾶσιν ἐνές ἐκάστου, παραθέτων κατ' ἀρχαὶ διγνήτα ἐκαστον πρόσωπον.

Α'. Χρῆστος Παπαγιώτης, γόνος ἀρχαίας οἰκογενείας «τῶν Παπανικολάζηων», χριθμούσης κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ εἴκοσι καὶ ἑξ ψυχὰς συζύγος, ἀμοιρος κλασικῆς παιδείας ἀλλ' ἐντριβέστατος περὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἐπαγγελλόμενος τὸν γραμματόδδάονταλον ἐδίδαξεν ἐν τῷ χωρῷ τοῦ μῶν καὶ εἰς ἔτερα πέριξ χωρία, Κεράσονο, Γριζπάνι καὶ πλ. Καλέν ψ καιρῷ δι μναχὲς Κοσμᾶς, δι μαρτυρικὸν ὑποστάτης θῶν ατον ὑπὸ τῷ, τευρκαλητινῷ, ώ. ἄλλος χπόστολος π.ρ. ἡλθε τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἡπειρογένειαν διὰ τοῦτο διδασκάλος τοῦ αντζωπυρήση τὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα καὶ ἀναχαιρετίση τὴν ἀρνησιθργισκείαν τῶν χριστιανῶν, ὃν πολλοὶ εἰς ἀπειλὰς καὶ πιέσεις ἐφεροι δὲ εἰς ὑποχέσεις ὑπείκουντες ἡταπίζοντο τὸν Μωαμεθανισμόν, ἐπισκεψθείς καὶ τὸ χωρίον τοῦ μῶν καὶ τὰ δέοντα διὰ τοὺς διδασκαλίας του τουθετήσας. τούτο δὲ κατὰ τὴν τελευταίαν πιθανῶς δεκαετηρίδα τῆς ιζ'. ἐκατονταφετηρίδος, ἀναχωρῶ, πιρέλαβεν ώς ουνοδὸν εἰς πολλὰ τῶν χωρίων τῆς ἀπαρχαίας τὸν Χρῆστον Παπαγιώτην, καλόφωνον ἄλλως τε ψήλιην, ἐν δὲ τῷ ἀποχωροσμῷ τοισταῖς συνέστησε, αὐτῷ αὐτοτητοῖς διπάς μάκρη ποτε παύσηται καλλιεργεῖν μειαξὺ τῷν ιέσιν τὰ θρησκευτικὸν καὶ τὸ ἐθνικὸν αἰσθημα καὶ τὸν πρὸς τὴν παιδείαν ζῆτοι, ἀταίπα πιστῶς δι μακαρίτης πάππος μὲν Χρ. Παπαγιώτης ἀτηργισε πάνιο εἰς ζῶν, εύχι ἀευ καρπῶν διατελέσαντι, καὶ τὰ διπάτα μόνα ώς κληροδότημα εἰς τεύχος ἀπογόνους του ἀφῆκεν, οἵτινες καὶ θρησκευτικῶς ἐιήρηγσαν ταῦτα μέχρι τοῦ ιῦ, ώς γνιεστέον.

Β'. Γεώργιος Τζούνης. Οὗτος γόνος εὐπόρων γονέων τῆς

ἀρχαίας εἰκογενείας «Βούτσου», ἀπόδφοιτες ἡδη ιῆς μν Ἰω-
αγνίνοις οχολής τοῦ Ψιλλίδα μετέβη πρὸς εὔρυτέραν σπου-
δὴν ταῖς τελειοποίησιν εἰς τὴν περιώνυμον ἐν τῇ ἐποχῇ έ-
κεινῃ σχολῇν τῇς Κερκύραις, Ἀκαδημίας τύπον φερούστις,
διπέθεν ἀποφεινήσαι, ἐγκατέστατος τοῖς ἀρχαίας ἑλληνικῆς,
προσεκλήθη ὡς διεξοκαλος τοῖς ἐν «Μοναστηρίῳ» σχολῆς
ἔνθα ἐπὶ ἐτη εὐζοχίμως ἐδιδόξεν. Ἐκεῖ δὲ διετελῶν ἐμυγίθη
τὰ τοῖς Φιλικῆς Ἐταιρείας ηῆς καὶ μέλος προσελήφθη ὑπὸ¹
δυομάς ἀγνωστον ημέν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐξεργάσης της ἑλλο-
ἴπαναστάσεως τὸ 1821 δ Γ. Τζούνης δὲν ηδύνατο νὰ μένῃ
ἐπὶ πολὺ μακράν. Οὐθαν καταλιπὼν τὴν ἐν Μοναστηρίῳ δι-
δασκαλικήν ἔδραν, μετὰ τοῦ εἰς τὰ ἐνταῦθα ἐξισφάλισιν τῆς
οἰκογενείας τοῦ, ἐσπευσε πλησίον τῷ, μαχομέ ω. Άι περι-
πέτειαι αὐτοῖς, καὶ εἰ τι ἄλλο ἐν τῷ Ιερῷ οἴγῳ μέχει τῆς
καθόδου τοῦ Κυθερνήτου Ἰω. Καποδηστρίου εἰς τὴν Ἑλλά-
δο, διετελοῦσιν δλως ἄγιωνται ἀκριβῶς δὲ γνωστὰ περὶ αὐ-
τοῦ τυγχάνουσι τὰ χώραν λεβόντα μετὰ τὴν κάθοδον τοῦ Ἰ.
Καποδηστρίου, τιμῶντα μεγάλως αὐτοὺς, οἰονδήποτε καὶ ἀν-
υπήρξε τὸ τέλος του, καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν γεννήσασιν καὶ
θρέψασαν τὸν ἀνδρα τούτον Σταρίτσιανη.

Ο ἐν λόγῳ Γ. Τζούνης μεγάλως ἡγαπήθη καὶ ἐξει-
γίθη ὑπὸ τοῦ Ἰ. Καποδηστρίου, συνέστησε τὸ πρῶτον ἐν
Αιγαίη σχολεῖον κατ' ἐκείνην τοῦ ἐποχῆν καὶ εἰς τὸ μετα-
βολαῖς καὶ ἐν τῇ ἐν Ναυπλίῳ σχολῇ. Βραδύτερον δὲ τῇ ἐν-
τολῇ καὶ συστάσει αὐτοῦ τοῦ Κυθερνήτου ἐπεσκέφθη τὰς αὐ-
λὰς Περιουπόλεως, Δο.δίνου καὶ Παρισίων, δπως συνηγορή-
σῃ ὑπὲρ τῷ δικαίων τοῦ ἑλληνικοῦ οἴγωνος καὶ τῆς ανεξαρ-
τησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Δονδίῳ δὲ ἡδη διατρίβων μετὰ
τὴν ἐκ Πετρουπόλεως ἀναχώρησιν τοῦ ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς
ἀγγλικὰς ἐφτυμερίδις ἐλεγεῖον εἰς θμμετρον ἀρχαίαν ἑλλην-
ικὴν ὑπὲρ τοῦ απεβάσαντος φιλέλληνς πρωθυπουργοῦ τῆς
Ἀγγλίας Κανιγγες, ποίημα αὐτοῦ τοῦ Γ. Τζούνη, δν καὶ
ἀναζητήσαντες καὶ ἀνευρώντες οἱ οἰκεῖοι καὶ ουγγενεῖς τοῦ
Κανιγγος ἐθέρμως τύχαριστον παρασχόντες αὐτῷ καὶ
πλεύσια τὰ μέσα τῆς εἰς τὸν Ἑλλάδα ἐπανόδου του. Ἐκεῖ-
θεν δὲ ἀπελεώ, κατγλίθεν εἰς Παρισίους ἐνθα τυχώ, ἀκροά-
σιως καὶ περὰ τῷ Βοσιλεῖ τῆς Γαλλίας Λουδοβίκῳ, ἀποπε-
ραιώσας ἡδη τοῦ ἀποστολῆν αὐτοῦ ἵπατέκαμψεν εἰς τὴν Ἑλ-
λάδα χρηστὸς ἀποκομιζων ἐλπίδας. Δολοφοιηθέν ος ἐπει τοῦ

Ι. Καποδηστρίου καὶ ἐπ' ἀμβωνος δμιλήτας δ Γ. Τζεύης
ἐν Νευπλίῳ κατὰ τῆς σευγερᾶς διλοφωνίας, καὶ τῆς Ἑλλά-
δος διλοφόνους ἀποκαλέσις τοῦ; διλοφόνους τοῦ Κυθερί-
τος, ἐσύρθη κάτω τοῦ ἀμβωνος ὑπὸ τῷ ἀντιθέτῳ κέμματος,
ἰσχυροτέρου ὅντος, καὶ οὐκιηρῶς καὶ μέχρι θυνάτου κακοποιη-
θεῖς παρεφρόντισεν. Οὕτω δὲ κακώς ἔχων καὶ δικην ἐπαίτευ-
περιπλανώμενος ἀπὸ τῆς περιστοῦ εἰς τόπον ἐφθισε μετὰ καιρὸν ἐν-
ταῦθα δ ὑπὸ Αδιοκράτορος καὶ Βισιλάων δεκάδες εἰς ἀκρό-
σιν γενόμενος καὶ τιμηθεῖς ἀνὴρ οὗτος μονοσχυδαλος! Μετὰ
πάροδον χρόνου τενὸς ἡ παραφροσύνη ἐμετριάσθη καὶ αἱ ἀξά-
ψις ἡγαιώθησαν, οὐδὲ καὶ ἡδύνατο συνερχόμενος νὰ διδίσκη,
ώς ἀμαθήτευτε πιρ' αὐτῷ ἀναῦθι δ μετὰ ταῦθα ἐλληνοδιδά-
σκαλος Β. Παπαχρηστίδης δ ἐπι! Ετη πολλὰ δ.δάξες ώς τοι-
οῦτος εἰς τὸ σχολείον Πυρετριανης καὶ εἰς τὸ τῆς Κονι-
τσης ἐν τέλει. Ο Γ. Τζεύης προσεκλήθη καὶ ἐδ.δάξεις ἐπι-
τινα γρόνον καὶ εἰς Κένιτσαν καὶ εἰς Μόλισταν.

Κατὰ τὸ δ.άστημα τοῦτο τῆς εἰς τὰ ἐνταῦθα ἐπανόδιου
του ἵκαὶ δατικῆς οἱ ἐν Μοναστηρῷ μιθηταὶ του. ἄλλοι τε, οἱ
εὑρεύντες, πληροφερηθέντες τὰ κατ' αὐτὸν τὸν προσεκάλε-
σαν πλησίον των καὶ απῆλθε μὲν εἰς Μοναστηρίον πρὸς τοὺς
μαθητάς του, ἀλλ' ἡγήθη νὰ μείνῃ καὶ διαβιώῃ ἐκεῖ. Ο.
θεν ἐνδίσκητες αὐτὸν ἀξιοπρεπῶς καὶ ἐρεδιάσκητες ἀρκού-
τως μὲ τὸ πρὸς εὔρωταν χραιώδη ἐξηπέντειλαν ἐνταῦθα. Μετὰ
καιρὸν ἐπεσκέφθη, πάλι, τὸν μιθητὸν τοῦ τὸν Μοναστηρῷ
τυχών ἀρίστης δεῖπνον εως καὶ χρηματικῆς συνδρομῆς, ἀλλ' ἐν
πάνυ προθενηκυῖα ἥτιεια ἡδη·ἡγεθέησε καθ' δῦν ἐπαγ-
κάμπτων καὶ ἀπειθεῖσε ταφεῖς ὑπὸ τοῦ συγγενοῦς συνοδοῦ
τοῦ εἰς χωρίον τις οὖτος τὸ σιούδα διαφεύγει τὴν μνήμην
μου. Τοιεῦτος δ Γ. Τζεύης καὶ τὰ κατ' αὐτὸν, οὖτος ἡ
γενεὰ σώζεται ἐταῦθα ώς γνωστόν. Ο μόνος υἱὸς αὐτοῦ
Βισιλειος Γ. Τζεύηνόπουλος τὸ πιτρικὸν ἀπαροθεῖς ἐπάγγελμα
καὶ ἐπαγγελλόμενος τὸν δημοδιδάσκαλον, μὴ τυχών εὐρυτε-
ρας μαθήσεως, ἐδιέκειν ἐνταῦθα τε εἴς τινα χωρία κατ' ἀρ-
χὰς ἐπει τινα ἐτη, μεταβάτες ἀκολούθως εἰς Θράκην ἐνθι ἀπὸ
ετη πόλια διετέλεσε τὸ δ.θασκαλικὸν μετερχόμενος ἐπάγγελ-
μα καὶ δὲ τὴν ἐξέγερσην τῶν χωρίων τοῦ Πηλίου ὅρους
κατὰ μίμησιν τοῦ πατρὸς του εὑρέθη καὶ οὗτος μεταξὺ τῶν
ἐπαναστοτῶν, ἀπελθὼν ἐκείθεν οὖθις εἰς Θράκην τῆς ἐπανα-
στάσεως καταστοιεῖται δην Γούρκω, επιθεν ἐπαίσθιαν

ψευδεῖς Θεοσαλίαν ἐν φέταιρῷ δὲ ἔλληνικὲς στρατὸς χιτῶνες αὐτούς τοὺς αὐτοὺς καὶ ἐκεῖθεν ενταῦθα αἰφνηθῆσαι, μηδὲν! ἐμπάθειας τὰς κατ' αὐτὸν τότε, ἀλλὰ βραδύτερον ὅπερ ἐπιφύλαξεν οἱ πρόσωπα τοῖς ἀμπιστοσύνησι τους. Απεθάνει δὲ αὐτοκτονήσας καταλιπὼν γραῦν σύζυγον καὶ υἱὸν ὠρίμους ἥλικίας τὸν νῦν Στέφανον Τζουιόπουλον.

Γ'. Παπαπαναγιώτης ὁ μετονομασθεὶς Πολύκαρπος. Οὗτος ἐκ τῆς Άρχαλας οἰκογενείας Κορκλούλης ἔλκω, τὸ γένος, εὐδοκίμως ἀποπερατώσας τὸ σπουδάζει τους ἐν Ἰωαννίνοις, κατὰ τὴν αὐτὴν περίπου ἡποχὴν τῆς μαθητείας του Γ. Τζούνη, ἀπαντήθειν ἐνταῦθα ἐνθαῦθα καὶ ἐνυμφεύθη καὶ βραδύτερον ἐχειροτονήθη ξερεύς.

Μετὰ πατέλευσιν πολλῶ, ἐτῶν ἐν ἥλικᾳ σχεδόν πρεσβυτερή καὶ δλως ἄσεκνος διατελῶν φέταιρός τοις διαδόμησε τὸ διάτημα τοῦ χωρίου ἥμων, καὶ ἥδη διατηρούμενον· καλῶς παρεκκλήσας «Παναγία», ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς Κοιμήσεως τῆς Υπεραγίας Θεοτόκου καὶ παρ' αὐτῷ καλλίον εὔρυχωρον μετέχει δωματίων εὔρυχώρῳ, καὶ καλῶς διεσκευασμένων καὶ περιπειημένων ἐσωθεῖν. Αποπερατώσας λοιπὸν ταῦτα, τῇ ἀμοιβῇσια συγεννοήσει μετα τῆς συζύγου τους ἡταπάτη τὸν μοναχικὸν δίον μετονομασθεὶς Πολύκαρπος καὶ ἀποσύρθεις εἰς τὸ παρά τὴν «Παναγίαν» κελλίον τους ἦ δὲ σύζυγος ἐγένετο καὶ αὖτη μοναχὴ ὑπὸ τὸ ὄομα Καλλιγένη κατοικούσα ἐν τῇ οἰκίᾳ των μετέντευγος συγγενοῦς τοῦ συζύγου της Γιάνης, τὸ γένος Νώτη Καραλούλη, σωζόμενης καὶ σήμερον ἀκραίας τῆς οἰκίας ταύτης ὑπὸ τὸ ὄομα «Ἐπήτι τῆς Καλόγραφης». Ο Πολύκαρπος προσποιεύμενος τὸν ζωγράφον ἢ τὸν κηροποιὸν μετένθαλε τὸ κελλίον του εἰς σχολεῖον τακτικὸν καὶ ἵδον αἱ γέροι τεῦ χωρίου ἥμων καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν πέριξ χωρίων νέοι εὐπόρων οἰκογενειῶν ἡρέυσθησαν τὰ τῆς παιδείας κάμαια διδασκόμενοι ἐν χειρογράφοις διὰ τὴν κατὰ τοὺς χρόνους ἀκρίνους απάντειν τῶν Β.Βλίων. Εκ τῶν χειρογράφων δὲ τοῦ μ. πατέρος μου μαθητεύσαντος παρ' αὐτῷ, ἀειναὶ ἐν νεανικῇ ἥλικᾳ παρέγως διηλθον καὶ τῶν σημειώσεων τεῦ διδασκάλου αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς πειθόμενοι ἀνάπολῶν ταύτας ἥτη, διειδεύμενος εἶεις δ.διδασκαλος Πολύκαρπος διεὶς τῆς διδασκαλίας του ἀνεζωπύρων καὶ ὑπέκαμε τὸ τε θρησκευτικὸν καὶ τὸ δόθινον αἴσθημα τῶν μαθητῶν. Σράλμα μου δὲ μέγα θωράκιον δέκαν ἐφράγνισα ἐν κατερῷ περὶ τῶν χειρογράφων τοίτων,

άτια αργνώδη δλως τε παρέγειναν. Πολλοὺς ἔχων μαθητὰς δικατεπόνητος Πολύκαρπος ἀδεδασκε καὶ ἐν νυκτὶ ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης, οὐδὲν τοὺς ἐκ τῶν ξένων χωρίων, μαθητὰς τοὺς συνεικοῦντας φαύτῳ, ἀποχωρούντων τῷ, ἐκ τοῦ χωρίου ἡμῶν φωιτώντων. Οὗτος ἐι αφανεῖται, ἐν κρυπτῇ καὶ παραβύστῳ διηῶν δ Πολύκαρπος ἐνέσπεριν εἰς τοὺς κατ' ἐκεῖνην τὴν ἐποχὴν συ εγχωρίους τούς μέγαν πρὸς τὴν πανεπιστηματικὴν τὰ γράμματα ζηλον, η δὲ Σταύριτικη οὐδέποτε φίλεσσεν ἀνευ σχιλείου.

Δ'. Παναγιώτης Χρηστίδης. Οὗτος πρῶτος υἱὸς τοῦ Χρήστου Παπαγιώτη, ἐκ πατρὸς θείου μοι, φοιτήσας παρὰ τῷ Πολυκάρπῳ καὶ ἀκολούθως εἰς Ἱωάννινα πρὸς τελειοποίησιν, ἀπὸ τῆς ἐκεῖθεν ἐπανόδῳ προσεκλήθη ὡς διδάσκαλος εἰς τὸ χωρίον τῆς ἐπαρχίας ἡμῶν «Φαύτων» ἐνθι διετέλει πρὶν ἦ τομπληρώντης διετέλειν θητείας ἐι τῷ διαχρονῷ πατρῷ χωρίῳ ἐξερράγη διπλάσιος εἰρήνης ἀγῶν τῶν Ελλήνων, διπλάσιος δ Παναγιώτης Χρηστίδης ἀφεὶς κατὰ μέρος θέσιν καὶ βιβλία λαμβάνει: τὸ καροφύλι καὶ σπεύδει εἰς τὸν ἀγῶνα διπλάσιον τῷ, ἥγεσταιν τοῦ ἀμαρτωλοῦ ἀρχηγοῦ Δῆμου Τσέλιου, χιλιάρχου ἀναδειχθέντος διπλάσιον τῆς προσωρινῆς τῷ, ἐπαναστατῶν Κυβερνήσεως, τοῦ διπλού καὶ γραμμάτευς: επὶ διηδιετέλεσεν, διπλετήσας τὸ, ἀγῶνα ἀπὸ ἀρχῆς μεχρι τέλους. Άλλοι λεπτομέρειας τῶν περιπετεῶν διπλέσιη κατὰ τὸν πολυχρόνιον εἰρήνην ἀγῶνα καὶ τὴν πολιορκίαν τοῦ ἥρωος Μεσολογγίου ἀπότελούσαν Ιστορίαν, ὡς δὲ διεισέλεγεν, καὶ δὲ, εἰσαι καὶ ἀκριβῶς γνωσταὶ εἰς ἐμέ. Ἐν τούτοις μὲν δλῶς τὰς περιπετείας του διπλῆρεν εὔτυχης δ θείες μοι σύνος, ὡς συκαταριθμούμενος μετὰ τῶν ἐπιζησάντων ἀγωνιστῶν, καὶ διδόντων ἀμοιβεμένους τοὺς κόπους των· διδόντων Ελλάδος ἀνεξάρτητον καὶ Βασιλέα τὸν Α'. Οὐθωνα.

Εἰς τὸν διπλάσιον εἰρήνην ἀγῶνα δισπευσαν ἀπὸ ἀρχῆς καὶ δέκα ἔτει νέοι Σταύριτοις ται, ὡν οἱ πλεῖστοι εἰς Ἀγ. Όρος ἐργαζόμενοι τότε, ριψαντες τὰ ἐργαλεῖα τῆς. τέχνης των εἰς τὴν θιλασσαν ἔδρομον εύπειθεῖς. εἰς τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος, τῶν διπλῶν νέων ἀτυχῶν τὰ οἰκογενειακὰ δινόμαια ἐν διετήρησα ἐν τῇ μητρὶ μοι, ἐκτὸς δύο τοῦ Κύντρα Προφύργη, ἦ Κολώνα καὶ Γεωργίου Λαμπάδας, νέου δινομασίας τότε παρα τῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν διὰ τὴν ὄραιότητά του. Πάντες δὲ εὗτοι ἐκτὸς τοῦ θείου μοι ΙΙ. Χρηστίδου καὶ

καὶ Κάποια Πραφύρη, αὔραγ. ἐνδεξούς θέλωστον ἐν τῷ πεδίῳ
 γῆν μαρτυρῶ καὶ διά τοῦ αἵματος αὐτῶν υἱόντας τὸ δένδρον
 τῆς ἀλευθερίας, εὖτες οἱ κλῖνοι μόλις πτεραχίασσον ἥδη τὴν
 Μακρίδα. Ταῦτα. Διαρκοῦντας τοῦ φυῶνος ἡμέραν τινας ἀλλοι προ-
 στριθεὶς χωρὶς καιρούς, ως δὲ Νοεμβρίου Πραφύρη, Ζεύτης Ταύ-
 νας, δὲ πατέρας μου καὶ ἄλλους. Θα πανήρι μου ἐλθὼν ἔμε-
 ναν εὖτε τὸ φθινόπωρον σχεδὸν, ἀλλὰ προτραπεῖσθαι καὶ πεισθεῖσκεν πόδη-
 μα, ἀδελφοῦ, ὃντας ἐπανάληψην αὐτοῦ ὡς τὸ μόνον ἰστήριγμα α-
 πόρον παρέγνων μακάρων των, τῆς ἀδελφῆς ματὸς συζύγου ἀνεχό-
 ντον τοιχεῖαν μεσογύντος τοῦ 1826 ἔτους. καὶ ἐποιέασμψεν
 τοῖς τούτοις πατροβούλοις Ο. Π. Χριστιανοῖς μετά τὴν τελεσταν απο-
 μαρτυρίαν, τριήμερην μάκρην πλανεύεις ἐπιστρέφεις τῶν πρὸς τὴν
 Μακρίδα μητροπολιτῶν, καθὼς καὶ τοῦτο ἀλλοι επιζήσαντες τῶν
 προκατόντων, περὶ τὰ χίλια στρέμματα καλλιεργησίμου γῆς ἐκ-
 τοῦ πονηροῦ γηρατοῦ τοῦ 'Αγρινίου ἐνθα διπλακατέστη, νυμφευ-
 θεῖσ. μετὰ τούτους κόρην Σουλιώτασσαν ἐξ τῆς ἐσχάτης· ἵνα υἱὸν
 τοῖς τρεῖς θυγατέροις. Βαδύτερον απομακέστη αὐτοῖς καὶ δι-
 ἀλλα πατρὸς θετος αὐτοῦ Παπαφώτος μετὰ τοῦ υἱοῦ του ἐξ ὧν
 καὶ τῇ μητρὶν ἐν τῷ Αγρινίῳ οἰκογένεια τῶν Παπαφωταίων.
 'Αλλα καὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1854 ἡ Σταρίτσιανη
 δὲν ἔμεινεν σμέιοχας. Οἱ ἐν τῇ παλαιᾷ 'Ελλάδι ἐργαζόμενοι
 τότε ως κτίσται αὐτήλλαξιν ἀντὶ εὐτελοθεούς δηλισμοῦ τας τῇ-
 μίδνους των· καὶ ἐκαστος ἐσπευσε, εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὸ τοὺς
 καπεταναλους Γρίβαν, Ζιάκαν, Καραγιώργεν καὶ λοιποὺς καὶ
 δύο αἰκαγένειας, ἡ τοῦ Κώστα 'Εξάρχου καὶ Κώστα Νά-
 οτιου, θερήγησαν τὴν απώλειαν τῶν μάιων στηριγμάτων των.
 'Εντευθεν κατερχόμενος καὶ εἰς τὰ κατώ τὸν ἐλληνοτουρκι-
 κὸν πόλεμον τοῦ 1897 καὶ τὸν πρὸ μικροῦ λήξαντα ἐλληνο-
 τουρκὸν τοῦ 1912 καὶ 1913 παραπῆδι διε ταπά τὸν
 πόλεμον τοῦ 1897 ἐδρασεν δ. ἀνεψιός μου Β. Παπαβάσσου δι-
 σέγκωντας τοῦ Χρήστου Παπαγιώτη ἀγθυπολοχαγὸς ὡς τότε,
 ως καὶ δ ἀδελφὸς αὐτοῦ Νικόλαος ως λοχίας εἰς τὸ σύνταγ-
 μα ὃν τοῦ συνταγματάρχου Βάζου ἐν Κρήτῃ, κατὰ δὲ τὸν
 πρὸ μικροῦ λήξαντα ἐλληνοτουρκικὸν πόλεμον, δοσον ἀφορᾶ
 τὸν Β. Παπαβάσσου ταγματάρχην ἥδη καὶ διοικητὴν τοῦ α'.
 εὐζωνικοῦ τάγματος, καὶ νῦν αντισταγματάρχην, καὶ τὴν
 δράσιν αὐτοῦ, παραπέμπω εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Β'. τέμου τῆς
 Ιατορίας τοῦ ἐλληνοτουρκικοῦ πολέμου, ἐν δὲ τῶν λοιπῶν

τῆς οἰκογενείας τῆμαν δέχει δημόσιαν δημόσιαν εἰς τὸν ἀγῶνα, τὸν εἰς τὴν πατριαρχέωσιν τῆμαν συντελέσαντα, καὶ ἐπέρους δύο ἀνεψιοὺς ἐκ τοῦ ἀδελφοῦ μου Δημητρίου, τὸν Βιστλεισον· Παπαθεολείου ἀνθυπολοχαγὸν τόντε καὶ τὸν Ἀχιλλέα· Παπαθεολείου τελειόροιτο, τῆς Ιατρικῆς δημόσιαν εἰς τὸν ἀγῶνα πατριαρχέωσιν τῆμαν μέχρι λήξεως τοῦ παλέοντος. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν συντόμῳ περ Σαρτσιανῆς εἰς ἀρχαιοτέραν ἐποχὴν καὶ τῶν ἐπὶ πατεῖσαν καὶ ιθνισμῷ διακριθέντων καὶ τῶν εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆμαν συντελεσάντων: "Ηδη λοιπὸν ρίψωμεν βλέμμα καὶ εἰς τὸν ἰδιαίτερα κατὰ τὴν σκολιάν ἐκείνην ἐποχὴν κοινοτικὸν τοῦ χωρίου τῆμαν ἀντιτίθεντοιν καταφεύγεισιν ἀλγοθόν, ώς θέλομεν ἔδη, διεργοῖς ἀδειάσι τοῖς πράγμασιν ἡσαν· ἀνδρες ώς πρεπει, μὲ φρονήματα δηλοῦντοι ἀδρικά καὶ αὐταπέριθνησιν, προκειμένου περὶ κοινοθύμου φέροντος.

"Ἐν τῇ ἐποχῇ ἐνείη τῆς δημοσίας ἡ χρονολογία ἐπενδυναται ἀκριβῶς νὰ δρισθῇ, ἀλλὰ πάντως ἀπὸ τὸ 1750 καὶ τοῦ φεῦγης, καθ' ἥν ἐνιστλευεν ἡ ἀναστάτωσις καὶ ἡ ἀρπαγὴ οἱ δὲ τουρκαλβανοὶ βάτηδες καὶ ἀγαδεις ἡσαν ώς τόσοι βασιλίσκοι μηδένα νόμον ἔχοντες καὶ τὰ πάντα δι' ἐκυρεύεταις εννοοῦντες, οἱ δυστυχεῖς χωρικοὶ χριστιανοὶ, οια σώσων τόσοι κεφαλάριτων ἢ τὴν περιουσίαν των, ἐκ τῶν συντήθων ἐπιδρομῶν τῶν τουρκαλβανῶν ἔδει ἡ νὰ ἀλλαξιπιστήσωμεν (καὶ δυτικοὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν χωρίων μις ἡλλαξιπιστηγει) ἢ νὰ τεθῶσιν δημόσια τὴν προστασίαν ἴσχυροῦ τινος τουρκαλβανοῦ, βέη ἢ ἀγά, πρέσ ήσαν δημόχεις νὰ πληρώνωσιν ἑτησίως, φόρον δημοτελείας (ἀγαλήκι) ἀποκαλούμενος ραγιάδες αὐτοῦ καὶ πρός τούτοις παρέχωσι τὰ πρός διατρεφὴν καὶ συντήρησιν τὸν γένει πρός τὸν ώς φύλακα τοῦ χωρίου διοριζόμενον δημόσιον δέητον τουρκαλβανὸν (τισέμπαση). Τοιεύτῳ τῷ τρόπῳ λοιπὸν προσέδοντος τοῦ χρόνου τὰ πλείστα τῶν χωρίων οἱ προστάταις βάτηδες διὰ παντούς μέσω, καὶ πιέσεων μετέβαλον εἰς καθαροὺς ἴδιοκτησίαν των (τισεφλήκι). Τοιούτοις τι μικροῦ δεῖν νὰ συμβῇ καὶ ἐν τῷ χωρίῳ τῆμαν, διεργεῖται τεθῇ δημόσια τὴν προστασίαν ἴσχυροῦ τινος δέητος Κονιτσιώτου Ὁσμάν καλουμένου. "Ο Ὁσμάν βέης τρέφω, κατακτητικοὺς σκοπούς ἐπὶ τοῦ χωρίου, ώς καὶ πάντες οἱ ἀναλαμβάνοντες δημόσια τηνὸς προστασία, των χωρία δέητος, μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινὸς ἐξήτησε παρά τῶν γερόντων, ώς χάριν τινὰ δῆθεν, νὰ τοῦ δώσωσι τὸ γωνιόν κοινὸν διαρ-

καὶ οὐδὲ κατημένος διὸ νὰ ἔχῃ εἴδε αὐτοῦ τὴν φορβήν τὸ πτερόν τοῦ θυγατρός του· μὲν ἄλλους λόγους εἶται νὰ θέσῃ τὸν πόδαν του εἰς τὸ χωρίον. Οἱ γέροντες οἱ τὰ κοινὰ διέπεντες ἐννοήσαντες τοὺς κατεχθνίους σκοπούς αὶ τοῦ θητησαν, ἀνιιτέξαντες δὲ τὰ κοινὸν αὐτὸν βιρχὸν εἶαι βικούφι (ἀκκληγιαστικόν) καὶ δὲν δύνανται. Τότε δὲ δὲν βέης απεκδυθεῖς τὴν ἀλωπεικήν απίγαγε β' αἱ τρεῖς τῶν χωριανῶν, τὸν Παπανιόδλαον Παπαγιάννη, Χρῆστον Νάνου Ἐξάρχου καὶ Παναγιώτην Παπαδάζων, εὖ ἀγνώριζεν ως μᾶλλον ισχύοντας ἐν τῷ χωρίῳ καὶ ἔθηκεν μπέκριτησιν ἐν τῷ σεραγγῷ τοῦ εἰς βόρεαν απὸ τῶν μορτῶν τοῦ Μ. Πάσχα μέχρι τῆς Ιατροῦ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου μεταχειριζόμενος αὐτούς εἰς διαφόρεις οἷκιακὰς ἔργασίας, οὐαὶ μὴ τρψχωσι χαράμι τὸ φωμά. Ταῦτα συνινθαινού ἀκριβῶς ἐνῷ καιρῷ δὲ Σουλτάν Μαχμούτ απεφάσισε τέλος δπως πατέντη τούς αλεξανδρίους καὶ θέσῃ τέρμιν εἰς τὴν ἐν Ηπείρῳ καὶ Μακεδονίᾳ ἐκρυθμούς καταστασίας απόστηλας εἰς Μοαστήριον τὸν Σετρατζέμ πασχάν μὲ τακτικὸν στρατέν, τὸ πρῶτον θῆτη φαινόμενον ἐν τουρκιαῖς χώραις. "Ο Σετρατζέμ λοιπὸν διὰ προκηρύξεων προσεκάλεσεν εἰς Μοναστήριον, ἐνθα δεσμητεύεται τὸν ἔδραν του, πάντας τοὺς ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Ηπείρῳ ισχύοντας βιηδες καὶ ἀγάδες μὲ τοὺς μπάσιους ἀνδρας, δπως τοῖς προσφέρει τὰ σελιάμια τοῦ Σουλτάνου καὶ τοὺς ἀνταμείψῃ διὰ τὰς ὑπηρεσίας των δηθενός. "Αφοῦ δὲ συνήχθησαν πανταχόθεν βιηδες καὶ ἀγάδες μὲ πολλούς τῶν δπαδῶν, αὐτὸν, δὲ Σετρατζέμ τότε ὥρισεν θημέραν πρὸς τέλεον γενικῶν γυμνασίων τοῦ στρατοῦ τούς εἰς διασκέδασιν καὶ τέρψιν δηθενός των συ ελθόντων ἀλβινῶν, αλτηθέντων καὶ τούτων εἰς τὸν τόπον τῶν γυμνασίων. "Οθιν τελουμένων τῶν γυμνασίων τούτων οἱ ἀλβινοί εἵρεθησαν οἱ φυτῆς μεταξὺ δύο πυρῶν δπότε διετάχθη δὲ κατ' αὐτῶν ἐνσφαιρος πυροβολισμός καὶ σὲ πλειστον ἐπειρον παλλοὶ δὲ τῶν διὰ τῆς φυγῆς σωθεντων ἐκείθεν ἀφανεύονται κ.θ. δδὲν ὑπὸ τοῦ τυχόντος κατὰ διεταγήν αὐτοῦ τοῦ Σετρατζέμ πασχά. "Ο δὲ ιδικός μας Οσμάν βέγις ἀκινήσας καὶ εὖ ος διὰ Μοναστήριον βραδύτερον καὶ μαθὼν καθ' ὅδον τὴν καταστροφὴν κακῶς ἔχων ἐπανέ αιμψεν εἰς Κόνιτσαν οφέει. Οἱ χωριανοὶ θημῶν, μετά τὴν εἰς Κόνιτσαν ἀπαγωγὴν καὶ κράτυσιν τῶν ὁδίελαδομένων ἀνωτέρω τριῶν προσωπῶν προσέτρεξαν εἰς τὸν εἰ Δεμινίτση τῶν Γρεβενῶν εύρισκόμενον Σουλεχτάρτην ἔχηρέν

τοῦ Ὁμένιν βέη ἐπειλασύμενοι τὴν προστασίαν τῷ. Οὐδεὶς
ἐν ἀρχῇ προσπειθήθη διεῖ δέχεται, ἀλλὰ τὴν ἐπιειδεαν
παρακληθεὶς οὕθις ὑπὸ τῶν χωραῖων τοῖς εἶπε τὴν αληθιναν,
διεῖ δηλαδὴ δὲ Σατρατζέμ πασᾶς ἐφθασεν εἰς Μοναστήριαν καὶ τὰ ἀγαληκα θάκαταργιθῶσιν ἐπομένως εὑδενὸς χρήζουσι μόνον τὰ ἔχωσιν ὑπομονήν. Ταύτην τὴν δαβεναίωσιν λεβδώτες περὶ τῆς κατασιάσεως ἐπανγλίθον ἐνταῦθα
χαλρόνιες καὶ εὐελπισθῶντες καὶ τὰ διατρέξαντα ώς καὶ τὴν
εἰς Μοναστήριαν ἄφιξιν τοῦ Σατρατζέμ μετέδωκαν ἐγκαίρως
καὶ πρὸς τοὺς ἐν Κονίτοῃ κρατουμένους. Οἱ κρατούμενοι εὐτοιχοὶ
χρησιμοποιεῖμαιοι καθ' ἂ προέφημεν εἰς διαφόρους εἰκο-
ακάς ἐργασίας, ἄλλως τε δὲ καὶ ώς ὅτα κατώτερα θεωρού-
μενοι εἶχον τὴν ἄστεαν νὰ εἰσέρχωνται καὶ εἰς αὐτὰ τὰ χα-
ρεμλήκια (γυναικῶνίτοξ). Ὅθεν τὴν 14ην τοῦ μηνὸς Αὐγού-
στου περὶ τὴν δύσιν του ἥλιου εἰσελθότες εἰς τὰ χαρεμλή-
κια ἐφθασαν εἰς τὸ δωμάτιον ἐνῷ εύρισκετο δὲ θέης μετά
της κυρᾶς ἐξηπλωμένος ἐπὶ ἀνακλιντρου καὶ μικρὰν καπνο-
σύριγκα κρατῶν καὶ γονυπετεῖς παρὰ τὴν θύραν τοῦ δωμα-
τίου ἔστησαν. Ἡμείφθη δὲ δὲ ἐξῆς διάλογος : «Μπέη! Αὐ-
ριεν ἔχομεν ἥμετες οἱ χριστιανοὶ μικρὴ πασχαλιὰ καὶ πανγι-
γύρι εἰς τὸ χωριό μας, σοῦ πέφιουμε σὰ πεδάρια καὶ σὲ
παρακαλοῦμε νὰ μᾶς αφήσῃς νὰ πάμε σ' τὰ σπήλαια μας· ε-
χομεις τέσσαρας μῆνας τώρα μᾶς ἔφαγεν ἡ λέρα καὶ ἡ φύσις·
ἀμέν βέη! ἀμέν κυρά! Να πάμε, νὰ ρίξωμε καὶ τὰ ἀγα-
λήκια καὶ πάιτι νὰ ἐλθωμεν.» Η κυρὰ διμιλιεῖ. «Καλὰ σου
λέγουν μπέη, εἰ ραγιάδες ἀφησέ τους.» Ο δὲ μπέης ψρυ-
σμένος τὶς απαντᾷ. «Ἄσκυλιά! ἀνισμούζεις! Νὰ σᾶς ἀ-
φήσω νὰ φύγητε αἴ; ἐδῶ, ἐδῶ νὰ ψυφήσητε γκιχαύριζες,
ἄπιστοι· ἐπήγ τε καὶ εἰς τὸν χάσμην μέσω τὸν Σουλεχτάρην
σκυλιά, σκυλιά! Εὖν ἔχετε νὰ πάτε πουθενά γκριμισθῆτε
ἀπὸ μπροστά μου». Τότε δὲ Παναγιώτης Παπαδόπουλον χάγει
τὴν ὑπομονήν καὶ ἀπαντᾷ τὸ σύχωδες. «Μπέη!
δὲν μᾶς ἀφήνεις; Καλὸς, ἀλλὰ μάθε διεῖ δὲ Σατρατζέμ πασᾶς
ἐφθασεν εἰς Ιωάννινα». Ο 'Οσμέν ἔκμαιεις εἰς τὸ δικαιωμα-
τεῖτο, ώς ἐκράτει τὴν μακράν καπνοσύριγκα σύρει ταύτην
κατὰ τῆς Αεφαλῆς τοῦ Παναγιώτου μεθ' δοι τρεῖς διμοῦ
προτροπάδην φεύγουσι μὴ παρατυχόντος ἐτέρου τινὸς ἀνθρώ-
που τοῦ ένεγκειδη δὲ ἡτο ἐσπέρα ἦδη, ἵνα μὴ ἐξερχόμε-
λοι διεῖ τὴς κυρίας εἰσόδου καὶ ἀπὸ τῆς αὐλοθύρας τοῦ σε-

ραγίου θυμπάσιωσι· εἰς χειρας τοῦ θυρώροῦ, διὰς ὡς ἄλλος κέρδερος ἐφεύρει τὴν αὐλαῖαν θύραν νυκτὸς καὶ θυμέρας καὶ δοτὶς ἔπι· οὐδὲν λόγῳ θὺξ ἐπέτειος τὴν ἔξοδον αὐτῶν, εἰςγέλ· θὺν ἀκαρατήρηται εἰς τὴν δημοθεν τοῦ σεραγίου (*), ἀμπελον τοῦ βίη καὶ ἐκείθεν αὐτορριχθμενοι διπερεπιβησαν τὸν περιφράσσοντα ταῦτην διφηλὸν τοιχὸν κατελθόντες εἰς τὸν παραπλεύμενον λάκκον, καὶ ἐλεύθεροι πλέον, διδούτεροι διες διὰ νυκτὸς ἐφθασαν ταῦτα υἱούς τὸ χωρίον. Ἐν τούτῳ τὸ μεταξὺ δ Σατραῖζεμ πασᾶς ἐφθασε πράγματι εἰς Ἰωάννινα οἱ δὲ πρόκριτοι τοῦ χωρίου μας ἐσπευσαν ἵνα διορίλωσι τὰ παράπονά των, ὡς ἐπραξαν καὶ ἄλλα χωρία, καθίσσον μάλιστα αὐτὸς δ Σατραῖζεμ διὰ προκηρύξεως προσεκάλει πάντας τοὺς ἔχοντας περάπονα νὰ προσέλθωσι καὶ ἐκθέσωσι τὸν παταύτα. Οὕτω λοιπὸν ληφθέντων διπολῶν, ἐπιστήμως τὸ παραπόνητον διπολὸν τὸν χωριανῶν μας διεγνωρίσθη ἐπιστήμως τὸ χωρίον θύμον κεφαλοχώρι καὶ θὲν εἶχε νὰ ἐνοχληθῇ παράπονας· εἰς τὸν ἀραζῆς δι' ἀγαλήτι, τοτε σιούμπασην νὰ δεχθῇ. Προετράπησαν δὲ τότε διπολὸν τῶν χωριανῶν μας καὶ οἱ τοῦ γειτονικοῦ χωρίου Κερασόβου νὰ συναπέλθωσι μέτα τῷ νηματέρων εἰς Ἰωάννινα καὶ ἐκθέσωσι τὰ κατ' αὐτούς· ἀλλαγές διατίθενταις. «Δὲν πειράζει, ἀπήντησαν, διεχωμένος αὶ σκυλί νὰ φυλάττῃ τὸ χωρίο, δὲν εἴναι μαντές». Ὁ πιλότος Ὅσμαν βέης ἀμά τη εἰς Ἰωάννινα ἀφέει τοῦ Σατραῖζεμ πασᾶς θύραπάτεοσεν οἰκογενειακῶς εἰς Κέρκυραν δικόθεν ἐπέστεψεν εἰς Κόνιτσαν μετὰ τριετίαν τυχὼν ἀμνηστεῖταις. Μετ' οὐ πιλότος δὲ ἐργάζετος πολιέμου μέταξύ Τουρκίας καὶ Φωτιάς προσεκλήθησεν καὶ δι' Ἀλβινού ὅπως σπεύσωσιν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ καὶ συνεπῶς ἐξεκίνησε καὶ διὰδειπνόν τοῦ Ὅσμαν βέη ἐκ Κονίτσης ἐπὶ κεφαλῆς σώματος τουρκαλβανῶν καὶ διερχόμενος διὰ τοῦ παταμίου μας πρὸς τὸ Κερασόβον καὶ Φιόρκαν τοὺς μὲν δικαῖους· ἐπέστειλε πρόδεις καταλλιτιδινας τὰ χωρία ταῦτα, αὐτὸς δὲ διὰ τράπη πρόδεις τὸ χωρίον μας μὲν δύο ἀκολούθως (χεσμετζίδες)· καὶ ἥτη ἐντὸς τοῦ χωρίου οὔρισκόδενος πλέον, δικήρυξε τοῦ χωρίου Βασιλείος Τζιαλός ηκοδετού κηρύσσων· «Ἀνούτε χωρίος! Ἐρχεται διπλής, κλείστε τὰ σπήτηα σας, μὴ τὸν δεχθῆνας.» Ὁ

(*) Τὸ σεράγιον τοῦ Ὅσμαν βέη ἐκειτοῦ ἐν Κονίτη ή παρὸν τὸν θέσιν «Παταμία χώρια» ὧποι τὴν σήμερον τὰ Στρατιανίτικα οἰσπήτια, σωζόμενου κοι μέρους τῆς ἀμπέλου,

Μπέης είναι ηδη εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ χωρίου (χορωπάδοιο) καὶ λέγει πρὸς τὸν ἀπέναντι ἰστόμενον ἐπὶ τοῦ γενέρονταφείσυ εἰσάγεις Βασιλείου Τζιάλον· «Βέβητεψίζει λέσεις σού;» Ο Β. Τζιάλος ἀπαντᾷ· «Τέ φταίγω γὰρ Μπέη, οὗτοι μὲ πρόσιαξε τὸ χωριό». Ο Μπέης χωρίς νὰ εἴπῃ τι ἄλλο διηγείθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φίλου του Βασιλείου Εξάρχου, θὺν εὐρών κλειστήν ἔκρευσεν ἐπανειλημμένη ως. Ο Βασιλεὺς «Εξάρχες ἐφε φὰ ἀπὸ τὸ παράθυρον· «Τί θέλεις μπέη;» «Κονάκι θέλω ἀπόψαι μὲ τοὺς χεζμετζίδες μου, τὸ ἀσκέρι μου πάγει εὑμπρές, ἀναίξε». «Δὲν ἀνοίγω μπέη δὲν ἡμπαρέψεις· «Μὰ πῶς λέσεις ἔτσι ώραι, γὰρ σὲ ἔχω φίλο;» «Ἄν ἔρχησαι ώς φίλος σοῦ ἀνοίγω, ἀλλ’ αὐτὸν ἔρχησαι ώς μπέης δὲν ἀνοίγω.» «Ἄτι, πὼ ώς φίλος, ἀς εἶναι, ἀναίξε. «Ως φίλος λοιπὸν μπογιούρουμ» καὶ εὖτε η θύρα ἥγειται καὶ κατέλυσε, μπέης δὲν ἔμπεις δέ τη σίκια ταύτη· τὸ δὲ πρωτὶ ἀναχωρῶν εἴπεν εἰς τὸν ξενίσαντα αὐτόν: «Ἄντε, ώραι Σταρίτσιώτοι, τώρα πάγωσιδν πόλεμο καὶ σὰν γυρίζω μὲ τὸ κολό, ίνσ αλάχ, τότε θὰ λεγατιοζέμασται.» Άι εχώρησεν ἀνεπιστρεπτὶ καὶ πᾶσα ἑρχήλησις ἔξελιπε πλέον, πέρας λαβόντων τῶν τοῦ εἰδούς τούτους βισάνων. Εύνδησον έτεινει, διι ἐκ τῶν περιπετειῶν τούτων καὶ τῶν μετὰ ταῦτα ἐν καιρῷ τῶν κοτζιαμπασίδων τὸ χωρίον ὑπέκυψεν εἰς μεγίστας ὑλικάς θυσίας ἔξω, καὶ τὸ κέιγεν χρέος (μευκανιέμ). ἀλλ’ η φιλοπονία τῶν κατοίκων ἀφ’ ἑνὸς καὶ τὴν αὐταπάριησις τῶν πολλῶν ἐκ τῶν γερόντων ἀφ’ ἑτέρου τὰ πάντα βαθμηδὸν κατενίκησε, ωτε προϊόντος τοῦ χερού συναπήρυγετο αὐτῷ καὶ τὸ κοινὸν χρέος καὶ μετ’ εὐ πολὺ τὸ χωρίον διετέλεσε, ἐλεύθερον παντὸς χρέους καὶ νορ.

Ταῦτα τούτων καὶ τοιαῦτα περὶ τοῦ χωρίου ἡμῶν καὶ τῶν κατοίκων τῆς προγειεσιέρας ἐποχῆς Ιστορικῶς ἐν συνέδυμῳ ἔκτιθέμενος, διπλας μὴ εἰ τε τῆς παρούσης γενεᾶς καὶ οἱ τῶν μεταγενεσιέρων ἐν ἀγνοίᾳ διαιτεῖσι περὶ τῶν κατὰ τὴν ιδιαιτέραν αὐτῶν πατρόδα κοὶ ἐταστικὸν ὅπλι τοῖς ικτεθεῖσι βλέμμα ρίπτων καὶ συγκρίνων τὴν νῦν ἐν Σταρίτσαν, διαβιούσαν γενεάν πρὸς τὰς πρεγειεσιέρας παρατηρῶ, διι δεον ἀφορᾶ τὴν ὑλικὴν τῶν χωριανῶν πρόσδον σύδεν τὸ μεμφῆς ἀξιον· ἀλλ’ δοσν ἀφορᾶ τὸν πρὸς τὴν πατρόδαν καὶ τὰ γράμματα ζηλον μεγίστη, ίνα μὴ εἴπω τελείαν, ἀδιαφορίαν καὶ δλως πρὸς τὴν ὑλικὴν πρόσδον ἀντιθετον· τὴν δὲ ἄλλοτε δ-

νέμαστήν διὰ τὸν πρὸς τὴν παθεῖαν ζῆλον Σιαρίτοις ην κατέχεδοσαι ρήματον τὴν αγιωτάτην μεταξὺ τῶν κυριωτέων χωρίων τῆς ἐπαρχίας θραύσιδος καὶ ταῦτα ἐν ἀποχῇ καθέδην οὐδεὶς κατεύθυντος, οὐδεὶς διωγμός, ἔπειτα, τὸ λέγον μετὰ λύπης μουματεῖ εὖ πολὺ οἱ Σιαρίτοις διεθεῖσαν πρὸ τοῦ πεποιθεμάτην καὶ τοῦ δυναμένου λεγοντος κακηνότεος καὶ δέκτην ἵκετον απνεσιαλμάνοι. Ναὶ μὲν ὑπαρχουσι καὶ σήμερον Σιαρίτοις ζῆλωτοι τῷ γραμμάτῳ καὶ πεπαιζευμένοι ἀλλ' οὐδεὶς εἰλέσθαι πολλὰ φυγόντες τὴν δουλείαν ζεστιν καὶ δρῦσιν δαλασχόσ. Εὖχτομεν δὲ διπλας οἱ τῷ γένερος μέντοις τῷ γένερον τοιαύτην πρεγενεστέρων γενεῶν, κατά τε τὴν παιδείαν, τὸ χριστιανικὸν καὶ θικὸν φρόνημα καὶ τὴν αὐτοπάριησιν χειριζόμενοι ξέσου επιδεξιώς, χειροσύνης, τὴν τε γραφιδαν καὶ τὸ έπλον.

Καταλήγων τὴν οὐρανοκοινήν τὰ περὶ Σιαρίτοις τῷ θεῷ Σιαρίτοις τῷ θεῷ, μπότιπάσαν ἐπεψυχούσης τὸ θυμπεπεσμένον διετίσαν τὸν γαντινὸν ταύτην τῆς Ηπείρου μητρόντος τοῦ θεοῦ τηνίκαντον, τῇ Σιαρίτοις τῷ θηρωτικῷ Χειμάρρῳς καὶ τῷ κακῷ αβτήν δέρασεν εἰς τὰς παρεστάσεις τῆς Πατρίτος τοῦ δίνατοι τοις εἰπειν πειραὶ τῷ δράσεως καὶ τοιν θυσιῶν δομήντρων Σουλίου μὲν τὸ Ζάλογκόν του, τῆς τηρωτικῆς Χειμάρρους καὶ τῷ τόσων ἄλλων κωμαπόλεων καὶ γωρίων, μηκών, εἰς καὶ μεγάλων τῆς τολαίνης Ἡπείρου! Καὶ ἐν τούτοις σήμερον διετίσαντος μέλιτος διθυλπερές τῆς θεούθεορος γῆλιος αγάτειλας καὶ εἰς τὴν χώραν ταύτην, διαυγῆς διστάνσας τὴν πεγαθάν τῆς δουλείας αχλύν μετὰ τέσσας ἐπὶ ματαίῳ προγευμένος ἀνωφελεῖς θυσίος, σήμερον διετὸς Θεοπρέβλητος στρατηλάτης καὶ Βασιλεὺς ἡμῶν τῆς Κωνσταντίνες ὑπὸ τὸς ἐμπνεύσατος τοῦ μακαρίτου Βασιλέως ἡμῶν Γεωργίου, καὶ τοῦ πάντας ἐπιδεξίως καὶ ἐπιτυχῆς τὸ κυνηγητικὸν σκάφος τῆς Ἑλλάδος διευθύνοντος πολιτειῶν ἀνδρέων, τοῦ Κρητέος Ἐλευθερίου Βεντέλου, οὐχὶ ως κατακτητῆς αλλ' ως σωτῆρ διπλας δυτερώσης προραιώνου αἰχμαλωσίας καὶ σκληρᾶς δουλείας τατέκνα τῆς κατενῆς ἡμῶν μητρὸς Ἑλλάδος, απέκοψε διὰ τοῦ Εἰφους καὶ τοῦ αἴματος τῶν ἀδελφῶν, ἡμῶν τὰ δεσμά τῆς αἰχμαλωσίας καὶ δουλείας, ἀπεδώσας εὖτε τὰ τέκνα εἰς τὴν μητέρα, σήμερον, λέγω, Αὐστρία καὶ Ἰταλία δυσανασχετεῖσι καὶ συνταράσσονται ἐπὶ τούτοις, τῇ διπλωματίᾳ τῶν ισχυρῶν ταλαντισμῶνται ἀμφισβητοῦνται τῇ ως Ἑλλήιων γνησιότητος ἡμέν

παραδόξως, καὶ νεόπλαστρον ἀλβανικὸν κράτος ἴδρυεται αἵ
βάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ Ἡπειρος διχάζεται καὶ ὑπέρ
τοὺς διακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας ψυχῶν, γνησίων Ἑλλή
νων στραγγαλιζόμενοι ἀποσπῶνται θιαίως καὶ παρὰ πάντες
Θεῖον καὶ ἀνθρώπινον οἴδμον τῆς μητρικῆς ἀγκάλης παραδεῖ
δύμεναι ἐλαφρῷ τῇ καρδίᾳ καὶ συνειδήσει εἰς τοὺς μέχρι τῆς
χθὲς δημίους των. Ὡ τάλαινα! ὡ αἰματόβρεκτος Ἡπειρος! Η
δὲν ἀρκοῦσι τὰ ἐπὶ τόσους αἰῶνας θίσανά σου, αἱ παντοει-
δεῖς πιέσεις, οἱ διωγμοί, οἱ ἐκβιασμοί, οἱ στραγγαλισμοὶ καὶ
σφαγαὶ τῶν τέκνων σου, τὸ τσχάτω; καὶ πρὸ μηροῦ ρεύσθων
αἷμα τῶν ἀδελφῶν σου; Δὲν ἐκοφέσθη εἰσέτι τῇ Διπλωμα-
τίᾳ; ἐπιθυμεῖ νὰ ρεύσῃ ἐκ νέου τὸ αἷμα παρὰ τὸ εἰσέτι ἀ-
χνίζον αἷμα τῶν ἀδελφῶν τῆμάν· καὶ ταῦτα πάντα πρὸς φέν-
πηρετησιν συμφερόντων καὶ ίδιοτελείας ισχυρῶν! Δὲν ἔρ-
νεῦμαί τις ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν, ισχυρῶν καὶ τινες ἔχοντες
καρδίαν φιλάνθρωπον καὶ ἄδολο, συνειδητούς, οἵτινες καὶ κραυ-
γὴν ὑπὲρ τῶν ἀδικούμενων ρηγνύουσιν, καταδικάζοντες τὴν
εὔσχημον οὖς ως εἰπεῖν δουλεμπορείαν ταύτην, ἐν εἰκοστῷ
αἰώνι, ἀλλ' εἶναι εὗτοι δυστυχῶς δλίγοι μεταξὺ πολλῶν καὶ
ἐνθα πλειονάζει τῇ ἀνομίᾳ περισσεύει τῇ ἀδεικίᾳ. Τὸ δὲ νεό-
πλαστρον ἀλβανικὸν κράτος, τὸ ἕρμητικόν τοῦτο τῆς Διπλω-
ματίας, οὐδένα φαίνεται νὰ ἔχῃ ἔτερον λόγον, ἀλλὰ προώρι-
σται δπως σὺν τῷ χρονιψ ἐπαρκέσῃ εἰς την θρημάτων πῆ; Αύτεις
Αύτεις ψφ' ἐνδές καὶ τὴν Ικινοποίησιν τῶν αἱλιχθεύ ἀπο-
ισχῶν τῶν ἀδελφῶν Ἰταλῶν ψφ' ἔτερον. "Οθεν κατάρα!
αἰώνιον ἀνάθεμα εἰς τὸν λαού: Ικινούς τοὺς ίδιοτελείας
χάριν σφαγιάζοντας τὰ δίκαια τῶν ἀδυνάτων! ! !

Κατὰ Ἰζνουάριον τοῦ ἔτους 1914.

Γ. Παπαθασιλεεάδης

Γ. Γ. Κλείων τὰς περὶ τοῦ χωριού τῆμῶν ιστορικὰς ση-
μειώσεις κρίνω καλδί, περιηργείας χάριν, νὰ ἀν ιγράψω κα-
τωιέρω διαταγὴν τινα τοῦ Βεζήρ Ἀλῆ πασᾶ τῆς Ἡπειρου,
εύρεθείσαν μεταξὺ παλαιῶν τινῶν ἐγγράφων τοῦ μακαρίτου
πιτρός μου. ἐξ τῆς κατιφινείας δει καὶ οὐδές δ τῆγμά
τῶν Ἀλβανῶν είχεν ἐν χρήσει τὴν ἐλληνικὴν γλώσσαν καὶ
γραφὴν.

'Εγὼ δ δεζήρ Ἀλῆ πασᾶ;
(Τ. Σ.)

Σοῦ δινω τὴν εἰδηγίαν Ἀδημω Μποζτλί λαλά τοῦ №

κόλα δτι τὰ χωράφια δπου ἔχεις στὴν Τοπλίτσα τὰ κοινὰ
καὶ τὸ χωράφι δπου ἔχεις στὴν Πλανίτσα νὲ τὰ μοιράσης
μὲ τὰ ἀνεψήδιά σου καὶ τὸν κῆπο δπου ἔχεις μπροστὰ στὸ
σπήτι σου νὲ τὰ μοιράσης χωρὶς ἄλλο, δτι δὲγ γίνομαι καὶ
λης οὐ ποφάσεως.

1817
γιναρίου
15
Πρέβεζα

